

**SUOMEN
TEKNILLINEN KORKEAKOULU**

VUOSIKERTOMUS

1921–1922

REHTORIN LAATIMA

HELSINKI 1922

DC

**SUOMEN
TEKNILLINEN KORKEAKOULU**

VUOSIKERTOMUS

1921–1922

REHTORIN LAATIMA

HELSINKI 1922
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINOSSA

Sisällys.

	Sivu
Yleisiä tietoja	2
Korkeakoulun hallinto	7
Korkeakoulun opettajat	9
Opiskelijat. — Tutkinnot	12
Opintoretkeilyt	16
Stipendit ja apurahat	17
Kirjasto. — Aineenkoetuslaitos	18
Lahjoitukset	19
Taulukko	21

Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1921—22.*)

Yleisiä tietoja.

Lukuvuoden varsinainen opetustoiminta alkoi ilmoittautumis- ja tutkintokauden päätyttyä syyskuun 11 päivänä rehtorin pitämällä avajaispuheella. **) Korkeakoulun opetus on eri osastoilla sujunut vahvistetun ohjelman mukaisesti paitsi kemiallisella osastolla, jossa laboratorion rakennustöiden myöhästyminen aiheutti paljon haittaa. Laboratorion laajennuksen piti olla valmiina elokuun loppuun mennessä, mutta tuli käytettävään kuntoon vasta joulun tienoissa, ja kun myös vanhempi osa rakennusta oli osaksi korjausten takia osaksi myös uutisrakennuksen johdosta käyttökelvottomana, täytyi syyslukukauden kemialliset työt suureksi haitaksi opiskelijoille jättää tekemättä. Ainoastaan diplomitöitä varten voitiin käyttää muutamia huoneita rakennuksen vanhemmassa osassa. Laajennuksen kautta on korkeakoulu saanut tilavan laboratorion, joka hyvin tyydyttää kemian opetuksen tarpeet. Lisärakennuksen kuutiosisäily on melkein yhtä suuri kuin vanhan laboratorion, ja sen kustannukset nousevat noin 1.6 milj. markkaan. Varain myöntämisestä on korkeakoulun kiittäminen maamme Hallitusta ja Eduskuntaa.

Samoin on tyydytyksellä ja kiitollisuudella mainittava, että korkeakoulu on kuluneena vuonna samoin kuin sitä edellisenäkin saanut useampia uusia opettajanvirkoja. Eduskunnan myönnettyä tarpeelliset varat perustettiin nimittäin helmikuun 17 päivänä 1922 annetulla asetuksella kolme professorinvirkaa: laivarakennuk-

*) Seuraavan vuoden kertomus laaditaan ruotsinkielellä.

**) Puhe on painettu »Teknillisen Aikakauslehden» marraskuun numerossa, 1921.

sen, maanviljelystekniikan ja teoreettisen sähkötekniikan ynnä radiotekniikan, sekä kolme lehtorinvirkaa: mineralogian ja geologian, sähkökemian ja lämmitysopin, kuin myös kaksi ylimääräistä opettajanvirkaa: asemakaavaopin ja sähkötekniikan. Samalla lakkautettiin laivarakennuksen ja lämmitysopin ylim. lehtorinvirat sekä maanviljelystekniikan, mineralogian ja geologian ja sähkökemian ylim. opettajanvirat.

Myös erinäisiä muita korkeakoulun tarpeita varten on myönnetty huomattavia summia. Niinpä tämän vuoden ylimääräisessä tulo- ja menoarviossa on 360,000 markkaa sähköteknillisessä laboratoriossa tarvittavien uusien koneiden hankkimiseen, 60,000 markkaa Aineenkoetuslaitoksen II osaston (paperin ja kuituaineiden tutkimisosaston) tarpeisiin sekä 50,000 markkaa laajennetun kemiallisen laboratorion tarvitseman aparaattien ostamiseen. Niinikään on korkeakoulun vakinaisessa menosäännössä oleva opintoapuraha, josta tutkinnon suorittaneille annetaan avustuksia tieteellisiä tutkimustöitä varten, korotettu 14,000 markalla, joten se nyt on 24,000 markkaa, mikä määrä rahan alhaisen arvon takia vieläkin on perin vaatimaton, sillä korkeakoululla ei ole ollenkaan dosenttistipendejä, joilla opettajanvirkoihin valmistautuvain tai muuten tieteen alalla työskenteleväin nuorten insinöörien toimeentuloa voitaisiin helpottaa.

Sitävästoin ei korkeakoulun kaikkein kipeimmän tarpeen tyydyttäminen, teknillisten laboratorioden rakentaminen, ole kuluneena vuonna päässyt askeltakaan eteenpäin. Siitä, mitä jo vuonna 1914 monien ponnistusten jälkeen oli saavutettu, on kysymys päinvastoin tavallaan mennyt askeleen taaksepäin. Sanottuna vuonna nimittäin laboratorioden rakentaminen korkeimmassa paikassa jo päätettiin ja valtion menosääntöön myös otettiin ensimmäinen erä rakennustöitä varten, joita kumminkaan ei päästy alottamaan, maailmansota ja muut esteet kun tulivat väliin. Suomen tultua itsenäiseksi ja sitäpaitsi hintatason muututtua entisestään vallan toisenlaiseksi on päätös tehtävä ja varat osotettava uudestaan nykyisten lakiemme säätämässä järjestyksessä. Opettajaneuvosto onkin ehdottanut tarpeellisen ensimmäisen erän otettavaksi jo vuoden 1921 menoarvioon ja tämän jäätyä tuloksettomaksi uudistanut ehdotuksensa vuoden 1922 menoarvion yhteydessä, mutta yhtä huonolla menestyksellä. Tämän vuoden maaliskuun 30 päivätyssä kirjelmässä on Opettajaneuvosto taaskin esittänyt, että laboratorioden tärkeintä osaa varten, sitä joka käsittelee sähköteknillisen laboratorion, otettaisiin vuoden 1923 menoarvioon 3 milj. markkaa eli noin puolet koko tämän osan rakennuskustannuksista. Myöskin teollisuuden puolelta on laboratorio-

kysymyksen tärkeyttä tehostettu. Viime kesäkuun alussa Kauppa- ja Teollisuushallituksen kutsusta kokoontunut teollisuuden edustajisto lausui nimittäin muun muassa, että Teknilliseen korkeakouluun olisi viipymättä rakennettava ajanmukaiset teknilliset laboratoriot, kaikkein ensiksi sähköteknillinen laboratorio, kone-laboratorio ja teknologinen laboratorio, ja että tätä varten otettaisiin 1923 vuoden menoarvioon ensimmäinen erä 5 milj. markkaa. Asian käsittelyn pohjana oli sen komitean mietintö, jonka Valtioneuvosto oli edellisenä syksynä Edustajiston esityksen perusteella asettanut pohtimaan muutamia teknillisen opetuksen parantamista koskevia kysymyksiä. Mainittu komitea oli arvioinut näiden laboratorioden ja korkeakoululle tarpeellisen lisähuoneuston rakentamisen ynnä laboratorioden koneiston hankkimisen vaativan noin 20 milj. markkaa; rakennuskustannukset jaettaisiin useammalle vuodelle. Toivottavaa on että vihdoinkin saataisiin meidän valtion budjettiin ensimmäinen erä tämän tarpeen tyydyttämiseksi, joka muissa Skandinavian maissa jo on tyydytetty, puhumattakaan suuremmista ja rikkaammista maista missä tämmöisiä laboratorioita rakennettiin jo parikymmentä vuotta sitten.

Vielä on mainittava eräs kysymys, jossa Opettajaneuvosto on tehnyt alistuksen Valtioneuvostolle, nimittäin kysymys *Psykoteknillisen* laitoksen perustamisesta korkeakoulun yhteyteen. Jo vuonna 1921 oli Opettajaneuvosto esittänyt että valmistavia toimenpiteitä varten tarvittava määräraha otettaisiin 1922 vuoden menoarvioon. Kun tämä ei johtanut suotuisaan tulokseen, on Opettajaneuvosto viime maalisk. 23 päivätyssä kirjelmässä tehnyt uuden esityksen vuoden 1923 budjettiehdotuksen yhteydessä. Siinä sanotaan muun muassa:

„Useimmissa maissa on viime vuosina kiinnitetty sängen paljon huomiota siihen, että elämänuaa valitsevat nuorukaiset pääsevät mikäli mahdollista taipumustensa mukaisille työaloille, joilla he parhaiten menestyvät ja voivat hyödyttää yhteiskuntaa. Myöskin varttuneemmassa iässä olevien, erilaisiin käytännöllisiin toimiin pyrkiväin henkilöjen sopivaisuudelle ja luontaisille taipumuksille kulloinkin kysymyksessä oleviin tehtäviin on ruvettu antamaan yhä enemmän huomiota otettaessa heitä palvelukseen, koetetaan mahdollisimmassa määrässä välttää umpimähkäisen vallinnan erehdyksiä ja pettymyksiä. Tätä varten on perustettu psykoteknillisiä laboratorioita korkeakoulujen yhteyteen, ja samoin ovat monet suuremmat teollisuus- ja liikeyritykset itse hankineet omiin erikoistarkoituksiinsa soveltuvia koelaitoksia.

Meillä on suuremmankin yleisön huomio kääntynyt asiaan sen jälkeen kuin Berlinin teknillisen korkeakoulun psykoteknillisen

laboratorion johtaja, tri Moede, viime vuoden alussa täällä piti muutamia esitelmiä kysymyksessä olevalta alalta. Varsinkin teollisuuden ja yleensä taloudellisen toiminnan piireissä ja myöskin nuorison kasvattajain keskuudessa on asian tärkeys oivallettu. Viime keväänä ryhdyttiinkin toimenpiteisiin, mitkä tarkoittivat psykoteknillisen laitoksen aikaansaamista maahamme. Se ajateltiin saatavan pystyyn yksityisillä varoilla vetoamalla asianharrastajain uhrautuvaisuuteen. Tätä tarkoittavaa julkista kehoitusta noudattaen ovat erinäiset teollisuus- ja liikelaitokset sittemmin merkinneet yhteensä noin 80,000 markkaa. Viime helmikuun 27 p:nä Teknillisellä korkeakoululla pidetyssä kokouksessa, johon oli kutsuttu yllämainitun kehoituksen allekirjoittajat ja avustussummien merkitsijät, olivat kaikki läsnäolijat sitä mieltä, että laboratorio olisi perustettava korkeakoulun yhteyteen psykoteknilliseksi keskuslaitokseksi, missä suoritetaan tarpeellinen tutkimustyö psykotekniikan alalla, laaditaan meikäläisiä oloja ja käytännön eri aloja vastaavia normeja ja annetaan opetusta ja opastusta niille henkilöille, jotka määrättyjä erikoistarpeita varten tarkoitetuissa laboratorioissa suorittavat psykoteknillisiä tehtäviä. Laitos tulisi myös voimiensa mukaan suoranaisesti palvelemaan yleisöä suorittamalla maksusta tutkimuksia, etupäässä semmoisia, jotka eivät vaadi suurta tilaa. Joukkotutkimuksia varten on ajateltu syntyvän erikoislaitoksia, jommoisia esim. valtionrautateiden tarpeisiin jo lienee hankittu. Täten järjestettynä ei keskuslaitos tarvitseisi paljon tilaa, pari suurempaa huonetta riittänee. Hiljan tehdyn tiedustelun johdosta ovat myös avustuseräin merkitsijät, paria lukuunottamatta, selittäneet antavansa kannatussummansa tällaisen keskuslaitoksen perustamiseen — alkujaan oli nimittäin ajateltu jonkunverran toisenlaista muotoa — kun vain valtio sitten ottaa laitoksen huostaansa.

Opettajaneuvoston mielestä ei laitoksen perustamista olisi enää lykättävä. Työtehon kohottaminen, ammattitaidon parantaminen ja ammattialan valitseminen, varsinkin kansakoulun käytännölliseen toimintaan tähtäävään jatkoluokkain tultua pakolliseksi, ovat semmoisia päivänkysymyksiä, joiden selvittämiseksi olisi tehtävä mitä voidaan. Nyt käytettävänä olevalla avustuksella, vaikkei sitä kertyisi kuin 60,000 markkaa, saa hankituksi tarpeelliset koneet ja koetuslaitteet, mikäli Saksasta hiljan saadut hintatiedot osoittavat. Kun tällaisen uuden laitoksen onnistuminen mitä suurimmassa määrässä riippuu sen johtajasta, lienee sopivaa nyt jo mainita, että tähän toimeen on meillä saatavissa hyvin pätevä ja ansiokas henkilö. Hänellä tulisi olla apunaan kaksi assistenttia, koska ainakin alussa on toimitettava suuret

määrät kokeita meikäläisiin oloihin soveltuvain normien löytämiseksi. Näiden apulaisten palkkaamiseen on arvioitu tarvittavan 48,000 markkaa, johtajan palkkioksi 32,000 markkaa ja 5,000 tarverahoiksi. Laitos voitaneen aluksi parhaiten ajatella vain viideksi vuodeksi, minkä jälkeen sen voi järjestää tällä ajalla saatuja kokemuksia vastaavaksi. Kun tarpeelliset varat on korkeakoulun menosääntöön otettu, lienee laitos sitten perustettava hallinnollisella asetuksella, jossa Ministeriölle varataan oikeus samoin kuin nyt Aineenkoetuslaitoksen suhteen vahvistaa sille tarpeellinen johtosääntö.”

Tämän jälkeen ehdotetaan, että vuoden 1923 menoarvioon otetaisiin yllämainittuja erii vastaava määräraha.

Korkeakoulun hallinto.

Neuvonantava komitea.

Tähän komiteaan, jonka tarkoituksena on olla ikäänkuin yhdyssiteenä korkeakoulun ja käytännöllisen tekniikan ja teollisuuden välillä ja jonka tulee pyynnöstä antaa Kauppa- ja Teollisuusministeriölle lausuntoja, eritoten sellaisissa kysymyksessä, mitkä koskevat korkeakoulun suhdetta käytännölliseen tekniikkaan, on lukuvuonna 1921—22 kuulunut ent. ministeri insinööri *Julius Stjernvall* puheenjohtajana sekä yli-insinööri *Otto Fridolf Nyberg*, professori *Eliel Saarinen*, ent. ministeri päätirehtööri *Bernhard Wuolle*, insinööri *Väinö Tammenoksa* ja ylitirehtööri *Kyösti Haataja* jäseninä.

Opettajaneuvosto.

Lukuvuoden kuluessa on Opettajaneuvosto, johon korkeakoulun kaikki professorit kuuluvat, kokoontunut 21 kertaa. Puheenjohtajana on korkeakoulun sääntöjen mukaisesti toiminut rehtori prof. *Hjelmmann* ja varapuheenjohtajana vararehtori prof. *Castrén*.

Kun se kolmivuotiskausi, jona rehtori ja vararehtori ovat tomissaan, päättyi kesäkuun viimeisenä päivänä, asetti Opettajaneuvosto näihin toimiin kolmivuotiskaudeksi 1922—25 korkeakoulun sääntöjen määräämät kolme ehdokasta, joista Valtioneuvosto sittemmin toukokuun 19 päivänä nimitti rehtoriksi prof. *Alexander Leonard Hjelmmannin* ja vararehtoriksi prof. *Jalmar Castrénin*,

jotka Opettajaneuvosto oli asettanut ensimmäiselle ja toiselle ehdokassijalle.

Umpeen kuluneena lukuvuonna samoin kuin edellisinäkin on toiminut useampia erikoisvaliokuntia, osin Opettajaneuvoston käsiteltävänä olevain asiain valmistelua varten, osin myös korkeakoulun sääntöjen tai muiden säännösten edellyttäminä. Valiokuntain tehtävistä ja kokoonpanosta sekä muista Opettajaneuvoston jäsenilleen antamista toimista mainittakoon tässä lyhyesti:

Hoitovaliokuntaan, jolle korkeakoulun rahastojen hoito on uskottu, ovat kalenterivuonna 1921 kuuluneet *rehtori* ja *vararehtori* itseoikeutettuina jäseninä sekä proff. *Holmberg* ja *Piponius* Opettajaneuvoston valitsemina; tilien tarkastajina ovat proff. *Simola* ja *Nordström* toimineet.

Syysk. 10 p:nä asetettiin valiokunta, johon valittiin *rehtori* sekä proff. *Holmberg*, *Albrecht*, *Petrelus*, *Lindgren*, *Nordström* ja lehtori *Hintikka* käsittelemään korkeakouluun pyrkiväin uusien ylioppilaiden hyväksymistä.

Syysk. 22 p:nä asetettiin valiokunta — *rehtori* ynnä proff. *Albrecht* ja *Castrén* — käsittelemään ylioppilaiden anomuksia saada vapautusta syyslukukauden opintomaksuista; kevätlukukauden opintomaksujen vastaava valiokunta — *rehtori* sekä proff. *Tarjanne* ja *Castrén* — asetettiin helmik. 2 p:nä.

Samana p:nä annettiin valiokunnalle — proff. *Komppa* ja *Heikinheimo* — tehtäväksi ehdottaa menosääntöön otettujen opintoapurahain ja Hallonbladin stipendien saajia.

Lokak. 6 p:nä asetettiin valiokunta käsittelemään Tampereen teknillisestä opistosta päästettyjen teknikkojen mahdollista opiskelua Teknillisessä korkeakoulussa, josta Opettajaneuvoston lausuntoa oli pyydetty. Valiokunnan muodostivat *rehtori* sekä proff. *Albrecht*, *Komppa* ja *Castrén*.

Helmik. 2 p:nä annettiin *osastonjohtajain* muodostamalla valiokunnalla tehtäväksi laatia ehdotus korkeakoulun kilpailutehtävistä, joista korkeakoulun säännöissä mainitaan.

Maalisk. 23 p:nä annettiin valiokunnan toimeksi laatia korkeakoulun v:n 1923 menoarvioehdotus; valiokunnan jäsenet: *rehtori* sekä proff. *Albrecht* ja *Castrén*.

Julius Tallbergin lahjoitusrahaston hallitukseen vuodeksi 1922 valittiin jouluk. 15 päivänä prof. *Castrén* puheenjohtajaksi sekä proff. *Holmberg*, *Kyrklund*, *Lindgren* ja johtaja *Gunnar Tallberg* jäseniksi. Saman rahaston tilit vuodelta 1921 ovat prof. *Petrelus* ja maist. *K. A. Widenius* tarkastaneet.

Ammattien edistämislaitoksen väliaikaiseen johtokuntaan valittiin korkeakoulun puolesta marrask. 15 p:nä prof. *Kyrklund*.

Osastokollegiot.

Opetusta ja tutkintoja koskevat asiat käsitellään ensi sijassa osastokollegioissa, jotka lukuvuoden kuluessa ovat tätä varten koontuneet: arkkitehtuuriosaston kollegio 7 kertaa, insinööriosaston 7, koneinsinööriosaston 15, kemiallisen osaston 14, maanmittausosaston 5 ja yleisen osaston 8 kertaa.

Osastonjohtajina ovat toimineet — osastot yllämainitussa järjestyksessä otettuna — proff. *Lindgren, Holmberg, Albrecht, Komppa, Petrelius* ja *Nordström* ja osastonotarioina t:ri *Carolus Lindberg*, varatuomari *Axel Tollander*, insinööri *Ole Råbergh*, lehtori *Hintikka*, prof. *Piponius* ja maisteri *Hannes Axelson*.

Osastonjohtajiksi kolmivuotiskaudeksi 1922—25 valitsi Opettajaneuvosto: arkkitehtuuriosaston prof. *Lindgrenin*, insinööriosaston prof. *Holmbergin*, koneinsinööriosaston prof. *Ahlforsin*, kemiallisen osaston prof. *Kompan*, maanmittausosaston prof. *Petreliuksen* ja yleisen osaston prof. *Nordströmin*.

Korkeakoulun opettajat.

Vuoden varrella on korkeakoulu menettänyt yhden vanhimmista opettajistaan. Kameraali- ja maanjakolainsäädännön ylim. opettaja valtioneuvos *Rudolf Immanuel Erenius*, joka vuodesta 1887 saakka on ollut korkeakoulun palveluksessa, oli aikeissa kivullosuuden takia luopua opettajatoimestaan elok. 1 päivästä ja olikin jo pyytänyt virkaeronsa, mutta ennenkuin tämä ehdittiin myöntää, tuli kuolema vapauttajana.

Opettajanvirkain täyttäminen.

Helmikuun 17 p:nä annetulla asetuksella perustetut jo ennen mainitsemamme kolme professorinvirkaa, laivarakennuksen, maanviljelystekniikan ja teoreettisen sähkötekniikan ynnä radiotekniikan, ovat olleet haettavina, mutta kun muutamat hakijoista ovat pyytäneet lisääaikaa ansioittensa täydentämiseksi ja tämä on heille myös myönnetty, ei näiden virkain täyttämisessä vielä ole päästy pitemmälle.

Viime vuosikertomuksessa mainittu fysiikan professorinviran täyttäminen on tänä vuonna tullut loppuun käsitellyksi. Opettajaneuvoston ehdollepanossa tuli dosentti Hjalmar Viktor Brothe-

rus ensimmäiselle sijalle, dosentti Harald Wilhelm Lunelund toiselle ja ylim. lehtori dosentti Hugo Karsten kolmannelle sijalle. Sittenkun dosentti Lunelundin, Valtioneuvostoon antama valitus ehdollepanosta oli ratkaistu, nimitti ja määräsi Tasavallan Presidentti tammikuun 13 p:nä dosentti *Hjalmar Viktor Brotheruksen* fysiikan professoriksi korkeakouluun.

Toukok. 13 p:nä 1921 annetulla asetuksella perustetut kolme professorinvirkaa — yleisen koneopin ynnä teollisuustalouden, organisen, erikoisesti puun kemiallisen teknologian ja paperiteknologian — ovat olleet haettavina ja Opettajaneuvosto on myös ne jo käsitellyt, mutta virkoja ei vielä ole täytetty. Samalla asetuksella perustettuun puun mekaanisen teknologian (sahateollisuuden) ylim. opettajanvirkaan on toukokuun 6 p:nä nimitetty insinööri *Akseli Artturi Käpy*. Virkaa oli hakenut myös fil. tri *Ilmari Kalervo Lassila*.

Aikaisemmin mainitut, tänä vuonna perustetut opettajanvirat — kolme professorinvirkaa, kaksi lehtorinvirkaa ja yksi ylim. lehtorinvirka — ovat niinkään olleet haettavina, mutta kun useimmat hakijat ovat pyytäneet ja myös saaneet lisäaikaa ansioittensa täydentämiseksi, tulee virkain lopullinen täyttäminen lykkääntymään pitemmäksi aikaa; ainoastaan lämmitysoopin lehtorinvirkaan on Valtioneuvosto heinäk. 20 p:nä nimittänyt insinööri *Emil Keson*. Sitävastoin on kaksi niinkään tänä vuonna perustettua ylim. opettajanvirkaa, nimittäin asemakaavaopin ja sähkötekniikan, jo täytetty. Edelliseen nimitettiin kesäkuun 30 p:nä viran ainoa hakija tekn. tri *Carolus Lindberg* ja jälkimäiseen heinäkuun 24 p:nä myös ainoa hakija insinööri *Harry Juselius*.

Professorinvirkain lukumäärä on nykyään 26, lehtorien 9, ylim. lehtorien 4 ja ylim. opettajain 19. Lisäksi on vielä 25 assistenttia, jotka avustavat harjoituksissa, mutta eivät itsenäisesti anna opetusta.

Muita nimityksiä ja määräyksiä.

Valtioneuvoston tai Kauppa- ja Teollisuusministeriön päättämiä:

Taidehistorian ylim. opettaja tri *Onni Okkonen* sai marrask. 10 p:nä virkavapautta seuraavan elokuun loppuun saakka ulkomailla oleskelua varten; sijaisena fil. maist. *E. Richter*.

Hygienian ylim. opettajalle, prof. vapaaherra *O. von Hellensille* myönnettiin joulukuun 22 p:nä pyynnöstä ero sanotusta opettajanvirasta. Kun tämä eronpyyntö aiheutui virkaa seuraavan palkan

pienuudesta, esitti Opettajaneuvosto että palkka korotettaisiin riittäväksi, mikä esitys kumminkin tuli hyljättyksi, jonka jälkeen sanottu virkaero myönnettiin. Kun virka sittemmin julistettiin haettavaksi ei siihen ilmaantunut ketään täysin pätevää hakijaa, jonka johdosta Opettajaneuvosto toistamiseen ehdotti palkan korottamista, mikä nyttemmin myös hyväksyttiin. Viran oltua uudelleen avoimeksi julistettuna, haki sitä prof. *von Hellens* yksin ja maalisk. 9 p:nä hän sittemmin myös tuli virkaan nimitetyksi.

Marrask. 16 p:nä määrättiin prof. *Kolster* sähkötekniillisen laboratorin prefektiksi sekä hiljan perustetun Aineenkoetuslaitoksen IV osaston johtajaksi.

Sähkökemian ylim. opettaja tri *Sulo Kilpi* sai pyynnöstä eron virastaan tammik. 4 p:nä.

Jouluk. 22 p:nä myönnettiin prof. *Kompalle* ulkomaanmatkaa varten virkavapautta tammik. 15 p:stä toukok. 15 p:ään saakka, ja samalla määrättiin lehtori *Hintikka* sillä aikaa hoitamaan kemian professorinvirkaan kuuluvaa opetusta vapauttamalla hänet kolmesta lehtorinvirkaan kuuluvasta viikkoluennosta, joiden pitäminen utskottiin tri *V. Sihvoselle*.

Maalisk. 3 p:nä määrättiin prof. *Brotherus* fysikaalisen laboratorion prefektiksi.

Opettajaneuvoston päättämiä:

Jouluk. 22 p:nä määrättiin prof. *Hirn* kemiallisen osaston johtajaksi ja lehtori *Hintikka* kemiallisen laboratorion prefektiksi tammik. 15 p:stä toukok. 15 p:ään, minä aikana toimien vakinainen haltija prof. *Komppa* nautti virkavapautta.

Samana päivänä määrättiin myös insinööri *E. A. Helle* toimimaan laivarakennusopin tilapäisenä opettajana lukuvuoden loppuun saakka.

Tammik. 19 p:nä sai prof. vapaaherra *O. von Hellens* määräyksen hoitaa hygienian ylim. opettajanvirkaa toistaiseksi, ei kuitenkaan 4 kuukautta kauemmin.

Maalisk. 9 p:nä määrättiin fil. tri *Aarne Laitakari* ja fil. tri *Väinö Sihvon* hoitamaan, edellinen mineralogien ja geologian ja jälkimäinen sähkökemian ylim. opettajanvirkoja kevätlukukauden loppuun asti.

Assistenteiksi määrättiin: syysk. 10 p:nä insinööri *Ole Råbergh* konerakennuksen ja saman kuun 22 p:nä insinööri *N. Colliander* paperiteknologian assistenteiksi; lokak. 6 p:nä insinöörit *E. Stenij* konepiirustuksen ja deskriptivigeometrian, *T. Ahlstedt* sähkötekniikan sekä *A. V. Leikola*, *L. E. Hansten* ja *E. V. Heinonen* deskrip-

tivigeometrian assistenteiksi; marrask. 3 p:nä fil. maist. *R. Saxén* mineralogian ja geologian ja arkkitehti *J. Paatela* rakennuskonstruksioniopin assistenteiksi; helmik. 2 p:nä insinöörit *T. Hasselström* ja *E. Wahlforss* analyyttisen kemian sekä *A. Rauhamaa* paperiteknologian ja *Y. Karlsson* konerakennuksen assistenteiksi; niinikään määrättiin lehtori *Hannelius* hoitamaan yhtä insinööritieteiden assistenttointia lukukauden loppuun.

Opiskelijat. — Suoritetut tutkinnot.

Opiskelijain lukumäärä.

Lukuvuoden alussa pyrki korkeakouluun 173 uutta ylioppilasta, nimittäin arkkitehtuuriosastolle 14, insinööriosastolle (tie- ja vesirakennus ja maanviljelystekniikka) 15, koneinsinööriosastolle (konerakennus, sähkötekniikka ja tehdasteollisuus) 109, kemialliselle osastolle 20 ja maanmittausosastolle 15. Tilan ahtauden vuoksi ei kumminkaan voitu kaikkia ottaa vastaan. Valtioneuvoston, heinäk. 15 p:nä 1917 tekemän päätöksen mukaisesti hyväksyttiin pyrkijöistä ensin todistuksien nojalla etevimmät 125, minkä jälkeen vielä niille osastoille, joilla katsottiin olevan tilaa, Valtioneuvoston lisäpäättöksen nojalla kesäk. 26 p:ltä 1920, otettiin 17 pyrkijää, mitkä viimeksi mainitut eivät siis voi ilman muuta siirtyä muille osastoille. Nämä kaksi ryhmää jakautuivat eri osastoilla siten, että arkkitehtuuriosastolle kirjoitettiin $8 + 4$, insinööriosastolle $11 + 3$, koneinsinööriosastolle $83 + 0$, kemialliselle osastolle $12 + 6$ ja maanmittausosastolle $11 + 4$. Korkeakouluun ottamatta jäi siis eri osastoille pyrkijöistä 2, 1, 26, 2, 0 eli kaikkiaan 31 ylioppilasta.

Korkeakoulun ylioppilaiden lukumäärä oli kaikkiaan syyslukukaudella 689 ja kevätlukukaudella 618, joista molempana lukukautena 15 oli naisylioppilasta. Tämän kertomuksen loppuun liitetty taulukko osoittaa, miten opiskelijat jakautuvat eri opinto-osastoille.

Opintomaksujen suorittamisesta on vapautettu: syyslukukaudella 29 ja kevätlukukaudella 27 opiskelijaa.

Tutkinnot.

Insinööri *Herman Ossian Hannelius* on tohtorinarvoa varten julkaissut väitöskirjan „Tvådelade vertikalfackverk. Bidrag till be-

stämmandet af grund- och sekundärspänningar samt elastiska formförändringar”. — Opettajaneuvoston valitsemina asiantuntijoina olivat proff. Castrén ja Holmberg. Väitöskirjan tultua julkisen tarkastuksen jälkeen hyväksytyksi ja sittenkun myös muut vaatimukset oli täytetty sai insinööri Hannelius tohtoridiplomin marraskuun 3 p. 1921.

Lukuvuoden 1921—22 kuluessa ovat seuraavat ylioppilaat suorittaneet allamainitut diplomitutkinnot:

Arkkitehtuuriosastossa *arkkitehtitutkinnon*: Ilmari Ahonen, Pauli Ernesti Blomstedt, Lauri Erik Hansten, Veikko Edvard Leisten, Kustaa Jalmari Peltonen, Anna-Lisa Ringbom, Thom William Thesleff, Väinö Tuukkanen, Märta Elisabet von Willebrand ja Ahto Aleksi Wirtanen.

Insinööriosastossa *insinööritutkinnon*: Lauri Edvard Castrén, Niilo Werner Juusela, Yrjö Laitinen, John Fredrik Reinholm, Niilo Rafael Saarivirta, Erkki Juhana Simola, Suune Teodor Sirola, Onni Armas Toivonen, Otto Herman Torvinen ja Jalo Henrik Tuloisela.

Koneinsinööriosastossa *insinööritutkinnon*:

a) Konerakennuksen alalla:

Yrjö Kyösti Arvola, Einar Eli Bergroth, Elis Edvin Dahl, Boris Viktor Doktor, Ola Erik Flemming, Harald William Fyrqvist, Martti Elis Grönroos, Henrik Höijer, Toivo Ilmari Iivanainen, Berndt Anders Johansson, Bertel Kaleva Jokela, Erik Verner Juselius, Arvi Katajavuori, Jarl Paavo Kuusinen, Aarne Hjalmar Linna, Eljas Lounela, Leo Lennart Lund, Väinö Antero Oksanen, Kaarlo Ilmari Palkonen, Alexander Paltschik, Onni Jalmari Pohjanen, Lauri Ristimäki, Erik Oskar Ruohutula, Majuri Unio Bernhard Sarlin, Yrjö Skyttä, Torsten Ragnar Snabb, Erkki Oskari Stenij, Georg Vilhelm Söderqvist, Tryggve Zacharias Wiklund,

b) Sähkötekniikan alalla:

Hugo Ilmari Borg, Eino Moses Heinonen, Eino Vilho Heinonen, Onni Ilmari Hyvönen, Kaarlo Heikki Ihalainen, Sven Arnold Karlsson, Elis Robert Kokkola, Arvo Kauko Könönen, Roine Johan Lager, Edvard Josef Leitzinger, Vilho Aukusti Mäkelä, Kaarlo Odin Nordling, Viljo Eemeli Periäinen, Martti Raimond Pitkänen, Johan Ilmari Salovaara, Paavo Armas Siivola, Toivo Johannes Suo (Skogster), Eitel Oskar Timgren, Gunnar Osvald Törnblom, Keijo Mikael Valdstedt.

c) Tehdasteollisuuden alalla:

Arvo Antero Aalto, Jarl Johannes Gulin, Vilho Oskari Hirvonen, Harald Fredrik Kannas, Bruno Alexander Koskinen, Kauko Olavi Kärkkäinen, Yrjö Johannes Könönen, Johan Samuel Laaksonen, Yrjö Aleksanteri Lappalainen, Olof Laurin, Onni Henrik Marjola, Liisa Paloheimo, Aarne Pekka Pesonen, Armas Artturi Rauhamaa, Otto Gabriel Schulman, Thor Helmer Spolander, Björn Albert Weckman, Aarne Kristian Wichmann.

Kemiallisessa osastossa *insinööritutkinnon*:

Leo Andersin, Elo Lenninpoika Cajander, Kaarlo Vilho Genetz, Kalle Aarne Halinen, Axel Karl Hasselgren, Viljo Pellervo Jalava, Oskari Nikolai Juote, Hugo Henrik Paasivirta, Josef Bernhard Rauramo, Artur Ossian Rosqvist, Kaarlo Ensio Salmenkallio, Kosti Johannes Salonen, Frithiof Felix Sjölund, Max Staudinger, Mauno Takolander.

Maanmittausosastossa *maanmittaritutkinnon*:

Väinö Aalto ja Väinö Taskinen.

Näistä ovat yliopp. *Jarl Kuusinen*. ja *Sven Karlsson* saaneet todistuksiinsa merkinnän siitä, että tutkinto on „*oivallisesti*” suoritettu. Tämä maininta annetaan Opettajaneuvoston päätöksestä siinä tapauksessa, että tutkinnon suorittanut on osoittanut omaavansa erittäin hyvät tiedot ja eritoten diploomityöllään näyttänyt suurempaa kypsyyttä ja itsenäistä arvostelukykä.

Tutkinnon ensimmäisen eli yleisen osan ovat lukuvuoden kuluessa suorittaneet seuraavat ylioppilaat:

Arkkitehtitutkinnon ensimmäisen osan: H. B. Borgström, P. Hansten, V. J. Heino, A. J. Hytönen, G. B. Jägerroos, H. Lankinen, Saara Lappalainen, Y. G. Lindegren, R. V. Luukkonen, N. E. Nylander, Kerttu Tamminen ja L. A. Wiklund.

Insinööritutkinnon ensimmäisen osan, insinööriosastossa: E. T. Horelli, V. P. Huhtala, R. J. Hägglund-Dunckers, O. W. Johansson, A. D. Pokki, E. J. Rossander, Y. R. Saarinen, H. Valjakka ja R. V. Vornanen, *koneinsinööriosastossa*: A. E. Aarnio, R. E. Ahlgren, J. Aimola, V. A. Aintila, E. B. Alander, R. A. Alander, H. G. Albrecht, J. V. Aldén, V. Y. Aulamo, B. V. Ax, L. A. Bergholm, S. V. Björkbom, P. O. Blomqvist, H. A. Branders, A. J. Brax, E. A. Carlberg, G. R. Dahl, H. G. Dahl, E. Dahlberg, E. E. Ek, A. A. Fallström, E. B. Frisk, E. G. Frosterus, E. B. Gagneur, K. J. Hautala, A. V.

Heliö, H. A. Henriksson, K. J. Hjelt, M. Hyvärinen, E. Härmä, E. Z. Ingvall, A. E. Itkonen, E. G. Jakobsson, E. J. Janhunen, K. O. Kotkavuori, A. Lappi, L. V. Lehtimäki, L. H. Leinonen, F. E. Liljeroos, H. Lindeberg, L. I. Lindegren, U. H. Lindholm, O. E. Lindroth, M. V. Luukkonen, K. G. Löfström, H. E. Lönngren, E. V. Lönnroth, H. F. Malmgren, C. D. Myréen, J. Määttänen, G. V. Nyberg, S. S. Nylund, E. A. Nyman, I. H. Nyström, F. O. Pahlman, E. Palander, L. J. Paulaharju, E. J. v. Pfaler, J. J. Rahola, V. J. Rinne, J. V. Riska, R. F. Riska, T. I. Riukula, T. G. Savander, R. E. Saxén, C. F. v. Schoultz, A. K. Selinheimo, F. E. Siimes, J. E. Stenholm, P. H. Stolpe, K. G. Strömberg, G. A. Stähle, A. E. Suopanki, J. V. Talonen, O. C. Wennerstrand, A. O. Väisänen ja H. E. Öfverström, *kemiallisessa osastossa*: Nita Grönyik, E. A. Haataja, S. H. Hansson, Y. E. Hautala, I. M. Kanerva, C. V. v. Koskull, H. L. Krogius, A. A. Kurikka, O. E. Lundström, E. O. Nyberg, T. Nyberg, K. E. Nyman, M. K. Palmunen, M. Pernu, V. E. Salminen, E. S. Tammisto, A. B. v. Weissenberg ja O. E. Vuorivirta.

Maanmittaritutkinnon ensimmäisen osan: F. T. Eerola, L. I. Paasio, V. V. Seppälä, N. H. Tarkka, P. K. Tynkkynen ja K. E. Urrila.

Tämän kertomuksen lopussa olevassa taulukossa on näiden tutkintojen yhdistelmä.

Ylioppilasyhdistykset.

Kuten jo edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu muutettiin korkeakoulun sääntöjen erinäiset pykälät helmikuun 11 p:nä 1921 vahvistetulla asetuksella siten, että korkeakouluun kirjoitetut ylioppilaat muodostavat Teknillisen korkeakoulun *Ylioppilaskunnan*, joka käsittää kaksi osakunta: suomenkielisen ja ruotsinkielisen. Entinen Korkeakoulun Ylioppilasyhdistys kokoontui viimeisen kerran toukok. 10 p:nä ja luovutti silloin omaisuutensa uudelle Ylioppilaskunnalle ja osakunnille, minkä jälkeen nämä alottivat toimintansa. Syyslukukaudella kuului kuntaan 688 jäsentä, joista 477 oli suomenkielisessä ja 211 ruotsinkielisessä osakunnassa. Kunnan puheenjohtajana on v. 1921 ollut yliopp. *B. Backberg* ja varapuheenjohtajana insinööri vapaaherra *B. Carpelan*; hallituksessa on ollut osakuntain jäsenluvun suhteen perusteella 6 suomenkielisen ja 3 ruotsinkielisen osakunnan edustajaa. Suomenkielisen osakunnan inspehtorina on ollut prof. *Castrén*, puheenjohtajana yliopp. *Armas Rauhamaa* ja varapuheenjohtajana yliopp. *Viljo Castrén*. Ruotsinkielisen osakunnan inspehtorina prof. *Holmberg* ja kuraattorina arkkitehti *Ragnar Gustafsson*.

Kielellisellä perusteella syntynyt jako osakuntiin toivottavasti vie kehitystä suotuisaan suuntaan. Siihen antaa toiveita nyt kulu-
neen alkuajan toiminta, josta kunnan, Opettajaneuvostolle anta-
massa vuosikertomuksessa sanotaan muun muassa, että „yhteis-
toiminta eri kieliryhmien välillä on ollut toverillista ja ilman min-
käänlaisia erimielisyyksiä, osoittaen puolestaan Ylioppilasyhdis-
tyksen jaon johtaneen suotuisaan tulokseen. Ensimmäisen vuoden
kokemus antaa aihetta uskoa, että kunta molempien kieliryhmäin
varsin lukuisten yhteisten pyrintöjen puitteissa vastakin voi me-
nestyksellä toimia, kun samalla osakunnat entistä vapaammin voi-
vat vaalia erikoisharrastuksiaan ja omalaatuista toverielämää”.

Erikoisharrastuksia käsittäviä vapaita yhdistyksiä ovat Poly-
teknikkojen urheiluseura, Polyteknikkojen kuoro, Arkkitehtuuri-
klubi, Insinööriklubi, Kemistiklubi, Koneinsinööriklubi, Sähkö-
insinööriklubi ja Maanmittariklubi.

Opintoretkeilyt.

Lukuvuoden kuluessa ovat opintoretkeilyjä tehneet:

Syyskuussa 11 maanmittausosaston ylioppilasta — prof. Pip-
nius ja metsänhoitaja Tötterman johtajinaan — maan itä-osiin
maanviljelys- ja metsänhoitotarkoituksessa; lokakuun alussa 18
kemiallisen osaston oppilasta maist. Laitakarin johdolla geologisen
retkeilyn Orijärven kaivokselle ja Fiskarsin tehtaille; samoin loka-
kuussa 15 kemiallisen osaston ylioppilasta prof. Hirnin johdolla
Kotkan tehtaisiin; helmikuussa 15 sähkötekniillisen alan opiskeli-
jaa, prof. Kolster johtajana, Tampereelle ja Poriin; samassa kuussa
5 tekstiiliteollisuuden opiskelijaa prof. Simolan johdolla Tampe-
reelle ja Turkuun; maaliskuun alussa 19 konerakennusosaston yli-
oppilasta — prof. Albrecht retkeilyn johtajana — Tampereen ja
Nokian paperitehtaisiin; toukokuussa 36 insinööri-osaston oppilasta
prof. Holmbergin johdolla Loviisaan Kouvolaan ja Kotkaan tut-
kiakseen rautatie- ja siltarakennuksia; samassa kuussa 11 kemialli-
sen osaston opiskelijaa prof. Hirnin johdolla Imatran ja Viipurin
kemiallisiin tehtaisiin; myös toukokuussa 22 koneinsinööri-osaston
oppilasta — proff. Ahlfors ja Kyrklund retkeilyn johtajina — itä-
Suomen konetehtaisiin; niinkään toukokuussa 3 maanviljelystek-
niikan ylioppilasta insinööri Hallakorven johdolla Tyrvälle ja
Porvooseen; ja vihdoin kesäkuussa 14 arkkitehtiosaston ylioppi-
lasta prof. Lindgrenin ja lehtori Nyströmin johdolla Viroon.

Stipendit ja apurahat.

Korkeakoulun menosäännössä oleva 10,000 markan määräraha, josta annetaan avustuksia tieteellistä työtä varten, jaettiin siten että insinöörit *Eric Wahlforss* ja *Torsten Hasselström* saivat 4,000 markkaa kumpikin ja insinööri *Jarl Enckell* 2,000 markkaa, minkä ohella viimeksi mainittu sai myös Hallonbladin 2,000 markan stipendin.

Teknillisten tieteiden stipendi 2,500 markkaa, annettiin insinööri *Torsten Hasselströmmille*.

Korkeakoulun menosäännössä olevasta määrärahasta maanmittausalalle antautuvain opintoavustukseksi, mikä on jaettava 1,000 markan suuruisina stipendeinä ja joka summa vuonna 1922 on korotettu 10,000 markkaan, saivat yliopp. *T. Eerola*, *L. J. Bäckman*, *A. Varen*, *V. V. Seppälä*, *K. E. Urrila*, *H. Kaitila*, *N. Tarkka*, *E. Sohlman*, *P. Tynkkynen* ja *M. G. Manninen* kukin 1,000 markan apurahansa.

Kielin yliopiston yhteydessä toimiva „Institut für Weltwirtschaft und Seeverkehr” on asettanut korkeakoulun käytettäväksi 2,000 Saks. markan stipendin, jonka Opettajaneuvosto sittemmin antoi yliopp. *Vilho Hurmeelle* taloudellisten opintojen harjoittamista varten mainitussa opistossa.

Lahjoitusrahastojen korkovaroista opiskelijoille tarkoitetut stipendit on annettu seuraavasti:

Stipendin saaja	Rahasto	Stip. määrä Smk.
V. Leisten	Sannmarkin	600
K. Ekman	„	600
M. Häyrinen	Wreden	500
J. Kuusinen	Aleksander II	500
I. Ahonen	Hallonbladin	500
E. Suova	„	500
O. Torvinen	„	500
H. Borgström	Palménin	300
H. Kuokkala	„	300
P. Nikander	„	300
T. Rantajoki	„	300
T. Savander	Brehmerin	900
Y. Hongisto	„	300
K. J. Hjerpe	„	300
A. Raitio	Lundgrenin	300
A. Stubb	Lindelöfin	150
H. Kannas	Cygnaeuksen	125
A. J. Aintila	„	125

Korkeakoulun menosäännössä oleva opettajain matka-apuraha on jaettu siten, että proff. *Jahnsson* ja *Kolster* ovat saaneet 3,500 markkaa kumpikin ja prof. *Heikinheimo* 5,000 markkaa.

Kirjasto. — Aineenkoetuslaitos.

Kirjasto.

Lukuvuoden kuluessa on kirjastoon tullut lisää 554 uutta nideä, joten se nyt käsittää kaikkiaan 22,889 nideä. Aikakausjulkaisuja on 278. Kirjalainain lukumäärä oli 1,822, uudistuksia tähän laskematta. Lukusalissa käytettyjä teoksia ei ole laskettu.

Kirjasto on lainausta varten ollut auki: lukukausina päivittäin 12—2, joululoman aikana päivittäin 12—1 ja kesällä tiistai- ja perjantapäivinä 10—11. Lukusali, joka samoin kuin kirjasto on myös yleisön käytettävänä, on ollut auki: lukukausina päivittäin 12—3 ja 5—8, joululoman aikana joka arkipäivä 12—3 ja kesällä tiistapäivinä 10—12, perjantaisin 10—12 ja 6—8.

Aineenkoetuslaitos.

Kesäk. 1 p:stä 1921 toukok. 31 p:ään 1922 on laitoksen eri osastoissa suoritettu seuraava määrä töitä:

<i>I osasto:</i>	Tehtä- viä	Kokei- ta
Yksinkertaisia vetokokeita	49	123
Vetokokeita rautalanka- ja hamppuköysillä sekä ket- juilla ja konehihnoilla	38	67
Vetokokeita kangasnäytteillä	65	158
Vetokokeita kattuhuopa- ja nahkanäytteillä sekä am- muskoteloilla	4	22
Puristuskokeita	5	57
Taivutuskokeita	6	89
Kovuuskokeita	4	13
Lyöntikokeita	8	53
Metallilankojen veto-, vääntö- ja taivutuskokeita	6	22
Liimauslujuuden tutkimisia	1	2
Dynamometrien tarkistamisia	1	2
Malmien, metallien ja seosten kemiallisia tutkimisia ..	35	90
Yhteensä	222	698
Edellisenä vuonna	237	595

II osasto:

Tehtäviä

Sementin tutkimuksia	40
Hiekan ”	9
Betonin ”	8
Tiilien ”	11
Polttoaineiden ”	103
Öllyjen ”	47
Saippuan ”	8
Muita ”	95

Summa 321

Edellisen vuonna 266

III osasto:

Tehtäviä

Virallisen paperin N:o 1 täydell. tutkimuksia	1
” ” N:o 3 ” ”	3
Virastojen pyynnöstä tutkittu vaatetta y. m.	154

Yksityisten pyynnöstä tutkittu:

Paperia	36
Puumassaa	6
Vaatetta ja lankoja	34
Kirjoitusmustetta	1

Summa 235

Edellisenä vuonna 312

IV osasto:

Tehtäviä

Eristäjän tutkimuksia	1
Öllyjen ”	9
Sähköelementtien ”	2
Johtokyvyn ”	10
Raudan magneettisia tutkimuksia	9
Mittakojien tarkistuksia	2

Summa 33

Lahjoituksia.

Vuorineuvos vapaaherra *K. E. Palmén* on maalisk. 9 p:nä lahjoittanut korkeakoululle 10,000 markkaa lisättäväksi Johan Philip Palménin lahjoitusrahastoon.

Korkeakoulun lahjoitusrahastojen tila jouluk. 31 p:nä 1921:

	Smk.
Gustafva Lovisa Lundgrenin	11,116: 63
Polyteknillisen opiston	10,020: 57
Gustaf Cygnaeuksen	4,600: 77
Endre Lekven	5,592: 28
Frans Sjöströmin	29,175: 45
J. Ph. Palménin	29,115: 54
A. O. Saelanin	776: 25
C. G. Sanmarkin	60,221: 01
Teknillisten tieteiden	44,773: 42
Vapaaherra Alexander Wreden	12,903: 69
Aleksanteri II	12,273: 49
Töölön Sokeritehdas osakeyhtiön	28,036: 81
Aviopuolisojen Herman ja Elisabeth Hallonbladin	62,579: 19
Leo Lindelöfin	3,365: 80
Suomen sotalaitoksen	3,784: 34
Josef Brehmerin	31,117: 55
Aug. Palmbergin	64,648: 45
Johannes Sohlmanin	52,396: 79
Valter Thomén	41,578: 85
Palovakuutusyhtiö Pohjolan	12,719: 31
<hr/>	
Summa 520,796: 79	

Tähän tulee lisäksi *Julius Tallbergin* rahasto, josta annetaan opintolainoja, vuoden vaihteessa Smk. 225,975: 77.

Vuoden kuluessa ovat korkeakoululle lahjoittaneet erinäiset toiminimet ja yksityiset: *Suomen Puunjalosteollisuuden keskusliitto* teknillisiä aikakauslehtiä; *Tervakosken O. Y.* 3 kapp. hollanteriteriä *A. B. Nielsen & Winther O. Y.* 1 poranistukan ja 1 kierresorkan; Rouva *Walborg Jokinen* insinööri Nils Godenhjelm-vainajan teknillisen kirjakokoelman; Insinööri *Axel Solitander* muutamia arvokkaita paperiteollisuutta koskevia teoksia; johtaja *W. Müller*, Tervakoski, Ebart-toiminimen valmistamia käsittekoisen paperin näytteitä. Sitäpaitsi on kirjastoon saapunut lukuisia ohjelmia ja virallisia julkaisuja sekä kotomaasta että ulkomailta.

Helsingissä, elokuussa 1922.

A. L. Hjelmman.

Suomen Teknillinen korkeakoulu lukuvuonna 1921—1922.

Opinto-osasto	Ylioppilaitaläsnä										Suoritetut tutkinnot				
	Syyslukukaudella					Kevätlukukaudella					Diploomitutkinnon I osa	Diploomitutkinto	Tekn. tohtorintutkinto		
	Kaikkiaan	Sukup.	Äidinkieli			Kaikkiaan	Sukup.	Äidinkieli							
			Suomi	Ruotsi	Muu kieli			Suomi	Ruotsi	Muu kieli					
Arkkitehtuuriosasto.....	54	44	10	33	21	—	42	33	9	24	18	10	—	1	—
Insinööriosasto:															
a) tie ja vesirakennus.....	84	84	—	71	13	—	76	76	—	66	10	10	—	1	—
b) maanviljelysteknika....	8	8	—	8	—	—	6	6	—	6	—	—	—	—	—
Koneinsinööriosasto:															
a) konerakennus	142	142	—	72	70	—	123	123	—	68	55	29	—	—	—
b) sähkötekniikka	186	186	—	125	61	—	172	172	—	112	60	20	—	—	—
c) tehdasteollisuus	94	93	1	69	24	1	81	80	1	65	15	18	—	—	—
Kemiallinen osasto	90	85	5	56	24	—	88	83	5	57	31	15	—	—	—
Maanmittaus osasto	31	31	—	29	2	—	30	30	—	30	—	2	—	—	—
Yhteensä	689	673	16	463	225	1	618	603	15	428	189	104	122	104	1

